

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія музики і хореографії

Проректор науково-педагогічної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

для студентів

спеціальності	024 Хореографія
освітньо-професійної програми	Хореографія
освітньо-професійного ступеня	фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45307965
Програма № 1623/24
Начальник відділу моніторингу якості освіти
(підпис)
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 20 24 р.

Київ-2024

Розробник: Долматова Катерина Миколаївна, викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Долматова Катерина Миколаївна, викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії музики і хореографії

Протокол від «28» серпня 2024 р. № 8

Голова циклової комісії Романова Тетяна РОМАНОВА

Робочу програму перевірено

« » _____ 2024 р.

Заступник директора

з навчально-методичної роботи

О.Тарасюк

Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи

ОК

Оксана КАЛАШНИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	3 / 90
Курс	1
Семестр	1
Кількість змістовних модулів з розділом:	2
Обсяг годин, в тому числі:	90
Аудиторні	42
Модульний контроль	6
Самостійна робота	42
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» є: розкриття значення хореографічного виховання в системі освіти України, визначення фахових характеристик спеціалістів даної галузі; ознайомлення студентів з основними вимогами до організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі та до здійснення їх власної діяльності протягом усіх років навчання.

Дисципліна «Вступ до спеціальності», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними, фаховими та предметними компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання та відповідною освітньо-професійною програмою.

«Вступ до спеціальності» (ОС фаховий молодший бакалавр)

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності</i>		
ЗК 2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	теми1-12
ЗК 6	Здатність працювати в команді.	теми1-12
<i>Спеціальні компетентності</i>		
СК 4	Здатність цінувати та поважати культурне розмаїття та відтворювати його через мистецтво танцю.	теми 1-12
<i>Предметні компетентності</i>		
	Спроможність аналізувати та критично оцінювати твори хореографічного мистецтва; чітко формулювати задачі до власної постановочної та виконавської діяльності; володіння науковим тезаурусом	теми 1-12
	Готовність застосовувати знання з методики викладання фахових дисциплін для формування професійних компетентностей здобувачів освіти на заняттях у хореографічному класі	теми 1-12
	Спроможність інтегрувати професійні знання, артистизм, виконавську майстерність; застосовувати набуті уміння і навички в просвітницьких культурно-мистецьких проектах.	теми 1-12

3. Результати навчання за дисципліною

Вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності» спрямоване на досягнення студентом наступних результатів:

- позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців стосовно своїх творчих і навчальних результатів та користатися ними для вдосконалення фахового розвитку (ОПП, РН 6);
- застосовувати знання історії мистецтв, організаційних/ педагогічних методів, підходів, технологій у процесі роботи з аматорським хореографічним колективом та/або викладання фахових дисциплін в початковій мистецькій освіті (ОПП, РН 11);
- працювати в команді, під керівництвом, виконувати завдання в межах визначених термінів (ОПП, РН 15);
- знати прав та обов'язків студента закладу фахової передвищої освіти;
- знати професійні вимоги до особистості педагога-хореографа, розуміти специфіку роботи викладача хореографічних дисциплін, керівника танцювального колективу;
- виявляти здатність самостійно визначати напрямки саморозвитку та самовдосконалення;
- демонструвати виконавські навички, артистизм, виконавську волю та навички творчості при виконанні завдань дисципліни;
- виявляти здатність до застосування засобів мистецького розвитку для подолання стресу в умовах війни.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
		Лекції	Прак тичні	Семі н	Мкр	с.р.	Форма проведе ння
1	2	3	4	5	6	7	8
Модуль 1. Основи навчальної діяльності студента у закладі фахової передвищої освіти							
Тема 1. Мій Університет. Історія та ідея університету	8	2	-	2	-	4	Опитув.
Тема 2. Форми організації навчально-виховного процесу в закладах фахової передвищої освіти	7	2	-	2	-	3	Опитув.
Тема 3. Самостійна і науково-дослідна робота студента	6	2	-	-	-	4	Опитув.
Тема 4. Самоорганізація студента як базова умова навчання	8	2	-	2	-	4	Опитув.
Тема 5. Професійно-практична діяльність в освітньому процесі та її значення	7	2	-	2	-	3	Опитув.
Тема 6. Принципи побудови системи освіти в Україні	7	2	-	2		3	Опитув.
Модульна контрольна робота	2	-	-		2		Опитув.
Всього за 1 модуль	45	12	-	10	2	21	
Модуль 2. Професійні якості сучасного хореографа							
Тема 7. Історія хореографічного мистецтва	8	2	-	2	-	4	Опитув.
Тема 8. Хореографічне мистецтво. Види хореографії	8	2	-	2	-	4	Опитув.
Модульна контрольна робота	2	-	-	-	2	-	
Тема 9. Система хореографічної культури та її функції.	6	2	-	-	-	4	Опитув.
Тема 10. Академічні і сучасні методи хореографії.	6	2	-	-	-	4	Опитув.
Тема 11. Професійна компетентність викладача-хореографа	4	2	-	2	-	-	Опитув.
Тема 12. Специфіка структури професійної діяльності викладача-хореографа. Основні вимоги до викладача-хореографа.	9	2	-	2	-	5	Опитув.
Модульна контрольна робота	2	-	-		2	-	Опитув.
Всього за 2 модуль	45	12	-	8	4	21	
Разом	90	24	-	18	6	42	
Форма контролю	залік						

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Основи навчальної діяльності студента у закладі фахової передвищої освіти

Тема 1.

Мій університет

Походження слова «університет», перші древні школи, діяльність давньогрецьких мислителів. Болонський університет, Юрій Дрогобич. Заснування університетів на теренах України.

Витоки і шляхи розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка. Хронологія основних подій історії Університету.

Місія Університету, візія Університету, ключові цінності Університетської спільноти, гімн Університету.

Борис Дмитрович Грінченко - письменник (поет, прозаїк, драматург, перекладач), лексикограф, етнограф-фольклорист, громадський діяч, його ім'я в назві Університету.

Семінарське заняття 1: Мій Університет

Основні поняття: університет, Піфагорійський союз, Академія Платона, Мусейон Птоломея, Болонський університет, Київський університет імені Бориса Грінченка, Інститут мистецтв, Фаховий коледж «Універсум», гімн Університету, місія Університету, візія Університету

Рекомендована література: основна [2; 5], додаткова [1,4]

Тема 2.

Форми організації навчально-виховного процесу в закладах фахової передвищої освіти

Форми організації навчального процесу. Лекція, семінар, практичні, лабораторні заняття, консультації, заліки. Сутність основних форм організації навчання: лекція, семінарське заняття. Ознаки, характерні для різних форм організації навчання.

Зміст, структура та основні завдання лекції. Методика проведення лекції. Функції лектора. Причини, які ускладнюють процес прослуховування та сприйняття лекції. Конспектування. Види лекцій. Вимоги до лекції. Основні функції лекції.

Форми проведення семінарів. Види семінарів. Умови результативності семінарського заняття.

Сутність оцінювання знань, об'єкт оцінювання. Характеристика знань студентів, які підлягають оцінюванню. Норми оцінювання.

Міжсесійний контроль: попередня, поточна, тематична перевірка знань, умінь та навичок студентів під час навчання. Особливості проведення та оцінювання заліків та екзаменів. Форми проведення екзаменів.

Болонський процес, його сутність.

Рейтингова система оцінювання знань, умінь і навичок студентів.

Оцінювання студентів за умов модульно-рейтингової системи навчання.
Педагогічний моніторинг якості знань.

Семінарське заняття 2: Форми організації навчально-виховного процесу в закладах фахової передвищої освіти.

Основні поняття: форми організації навчання, програма підготовки спеціаліста, контроль навчальних досягнень, Болонський процес, рейтингова система оцінювання.

Рекомендована література: основна [2; 5], додаткова [4]

Тема 3.

Самостійна і науково-дослідна робота студента

Визначення часу на самостійну роботу. Завдання для самостійної роботи. Вимоги до організації самостійної роботи студентів.

Завдання науково-дослідної роботи студентів. Методи науково-педагогічних досліджень. Вивчення теоретичних основ методики, постановки, організації та виконання наукових досліджень, планування і організація наукового експерименту, обробка результатів наукових досліджень. Дослідницькі здібності.

Загальні вимоги до змісту, організації і здійснення науково-дослідних робіт.

Семінарське заняття 3: Самостійна і науково-дослідна робота студента

Основні поняття: наукове дослідження, предмет та об'єкт дослідження, курсова робота, етапи виконання науково-дослідної роботи, бібліографічні джерела.

Рекомендована література: основна [2; 5], додаткова [4]

Тема 4. Самоорганізація студента як базова умова навчання

Самостійна робота студента як основний засіб засвоєння навчального матеріалу без участі викладача. Самовиховання та самоосвіта. Роль педагога у процесі самовиховання та самоосвіти. Організація самостійної роботи студентів у закладах фахової передвищої освіти.

Формування навичок самостійної роботи з книгою, з нотним текстом.

Самопізнання, саморозвиток, самооцінка. Алгоритм постановки цілі та її досягнення.

Основні поняття: професійний розвиток, самопізнання, самооцінка, самоорганізація, успіх, контроль власних потреб.

Рекомендована література: основна [2; 5], додаткова [4]

Тема 5. Професійно-практична діяльність в освітньому процесі та її значення

Мета та завдання педагогічної практики. Роль і зміст педагогічної практики у професійній підготовці вихователя-вчителя. Особливості змісту та організації педагогічної практики. Вимоги до організації педагогічної практики. Комплексний характер педагогічної практики. Види педагогічної практики.

Підготовка студентів до педагогічної практики. Формування навичок педагогічного спілкування. Етапи педагогічного спілкування. Стили спілкування під час практики.

Основні поняття: педагогічна практика, педагогічне спілкування, етапи практики, види практики

Рекомендована література: основна [1;3; 4], додаткова [1;5]

Тема 6. Принципи побудови системи освіти в Україні

Структура системи освіти: дошкільна освіта, загальна середня освіта I-III ступенів, позашкільна освіта, фахова передвища освіта, вища освіта. Структура і основні компоненти загальної освіти України. Альтернативні школи. Типи навчальних закладів: навчально-виховні комплекси, загальноосвітні, спеціалізовані школи, ліцеї, гімназії, коледжі, приватні школи тощо. Побудова вищої освіти за ступеневим принципом (базова вища освіта та повна вища освіта). Розподіл ЗВО за рівнями акредитації, освітньо-кваліфікаційні рівні.

Характеристика загальної (елементарної) та професійної (спеціальної) музичної освіти: спільні завдання та відмінності.

Музичне виховання як складова навчальних програм закладів різних рівнів: музичні заняття (дошкільна освіта), дисципліна «Музичне мистецтво» в програмі базової середньої освіти. Музичні гуртки як форма позакласної роботи, як ланка в роботі позашкільних закладів, студій тощо.

Семінарське заняття 4: Принципи побудови системи освіти в Україні

Основні поняття: система освіти, типи навчальних закладів, позашкільна освіта, освітньо-кваліфікаційні рівні, фахова освіта.

Рекомендована література: основна [1;3], додаткова [4]

Модуль 2. Професійні якості сучасного хореографа

Тема 7. Історія хореографічного мистецтва

Джерела виникнення народного танцювального мистецтва. Перші танці древніх часів. Обрядові танці. Сприйняття танцювального образу. Тематика народних танців. Становлення та розвиток українського народного танцю. Виникнення системи класичного танцю. Зародження сучасної хореографії.

Семінарське заняття 5: Історія хореографічного мистецтва

Основні поняття: танець, хореографія, обрядовість, хореографічний образ, сюжет, народно-сценічний танець, класичний танець сучасний танець.

Рекомендована література: основна [1; 4], додаткова [3,4]

Тема 8. Хореографічне мистецтво. Види хореографії

Види хореографічного мистецтва: характерний та народно-сценічний танець, класичний танець, сучасний танець, бальний танець, історико-побутовий танець, спортивний танець, естрадний танець, побутова хореографія.

Семінарське заняття 6: Хореографічне мистецтво. Види хореографії

Основні поняття: вид хореографії, народно-сценічний танець, класичний танець, сучасний танець, бальний танець, побутовий танець, естрадний танець
Рекомендована література: основна [4], додаткова [2,3,4]

Тема 9. Система хореографічної культури та її функції.

Світове хореографічне мистецтво. Тенденції розвитку хореографії. Професіоналізація народного танцювального мистецтва. Функції хореографічної культури: перетворювальна, інформаційна, когнітивна, комунікативна, нормативна, знакова, аксіологічна.

Основні поняття: професіоналізація, функція, хореографічна культура.

Рекомендована література: основна [1,3; 4], додаткова [4]

Тема 10. Академічні і сучасні методи хореографії.

Сучасні методи навчання хореографії: словесні, наочні, практичні, індуктивні, дедуктивні, репродуктивні, проблемно-пошукові, методи стимулювання, методи контролю.

Основні поняття: метод, методика викладання хореографії, організація заняття з хореографії.

Рекомендована література: основна [3; 4], додаткова [2,3]

Тема 11. Професійна компетентність викладача-хореографа

Професійна компетентність вчителя хореографії як особистісна характеристика, яка включає професійно-педагогічні якості, художньо-естетичні потреби, інтереси, знання, вміння та навички, які формуються під впливом професійного середовища і сприяють успішності процесу засвоєння теорії, методики та практики хореографічних дисциплін.

Семінарське заняття 7: Професійна компетентність викладача-хореографа

Основні поняття: професійна компетентність, професійно-педагогічні якості.

Рекомендована література: основна [2; 5], додаткова [2,3]

Тема 12. Специфіка структури професійної діяльності викладача-хореографа. Основні вимоги до викладача-хореографа

Види діяльності хореографа-балетмейстера. Особливості діяльності роботи хореографа-постановника, хореографа-репетитора, викладача з хореографічних дисциплін, керівника хореографічного колективу.

Семінарське заняття 8: Специфіка структури професійної діяльності викладача-хореографа. Основні вимоги до викладача-хореографа

Основні поняття: репетитор, балетмейстер, хореограф, постановник, керівник колективу.

Рекомендована література: основна [1; 3], додаткова [2,3,4]

6.Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних завдань студента

Контроль навчальних досягнень студента відбувається у формі поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснює оцінювання роботи студента на практичному занятті та його самостійну роботу. Оцінювання відображає наступні характеристики:

- оцінювання систематичності в підготовці до занять;
- оцінювання активності й результативності роботи студента протягом аудиторного заняття;
- оцінювання процесу та результату опанування студентом проблемних завдань;
- оцінка самостійної підготовки студента до заняття;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- поточне оцінювання готовності студента до контрольних заходів з урахуванням здатності до самоаналізу, самооцінки та самоконтролю.

Контроль навчальної діяльності студентів здійснюється за 12-бальною шкалою.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на занятті

Оцінка	Значення оцінки (характеристика відповіді)
12	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою, за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь
11	Студент має гнучкі знання в межах вимог навчальної програми, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію, аналізувати її, розв'язувати проблеми
10	Студент має повні, глибокі знання, здатний використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
9	Студент добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
8	Студент застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповіді логічні, хоч і мають неточності
7	Студент правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії, поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
6	Студент виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді правильні, але недостатньо осмислені. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
5	Студент відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
4	Студент відтворює основний навчальний матеріал з допомогою викладача, може повторити за зразком певну операцію, дію
3	Студент відтворює частину навчального матеріалу, з допомогою викладача виконує елементарні завдання
2	Студент відтворює основний програмовий матеріалу поверхнево, фрагментарно, що зумовлюється початковими уявленнями про навчальну дисципліну
1	Студент розрізняє об'єкти вивчення

6.2 Форми проведення модульного контролю та критерії його оцінювання.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

Модульний контроль включає:

- підсумок балів за поточну роботу студента на семінарських заняттях, за виконання домашніх завдань, за самостійну роботу;
- письмову відповідь на запитання модульної контрольної роботи.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Максимальна кількість балів	Критерії оцінювання
12	90-100% якісно виконаних завдань модульної контрольної роботи. Студент вирішив всі завдання правильно, надав вичерпні відповіді на питання як теоретичного, так і практичного характеру. Логічно і послідовно аргументував і виклав свою точку зору
10-11	Відповідь на питання містить повне розгорнуте, правильне та обґрунтоване викладення матеріалу (незначна помилка)
7-9	Студент правильно і повно вирішив більшість, але не всі завдання, відповідь на запитання є не повністю аргументованою; допускає незначні неточності
4-6	Студент правильно вирішив 50% завдань; думка викладена з порушенням логіки подання матеріалу. Вирішує декілька завдань поверхнево
1-3	Неякісне виконання завдань, менше 50% правильних відповідей на завдання модульної контрольної роботи

6.3 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Залік. Виставляється за результатами попереднього оцінювання.

6.4 Шкала відповідності оцінок

Оцінка за 12-ти бальною шкалою	Рейтингова оцінка	Оцінка за 100 - бальною шкалою
12	A	98-100
11	A	94-97
10	A	93-90
9	B	89-86
8	B	85-82
7	C	81-75
6	D	74-69
5	E	68-65
4	E	64-60
3	FX	59-35
2	F	34-20
1	F	19-1

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Дуже добре
C	75-81	Добре
D	69-74	Задовільно
E	60-68	Достатньо
FX F	35-59 1-34	Незадовільно з можливістю повторного складання Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

7. Навчально-методична карта

Разом: 90 годин, з них лекцій – 24 годин, семінарських занять – 18 годин, самостійна робота – 42 години, модульний контроль – 6 годин. Вид підсумкового контролю – залік

	Модуль 1. Основи навчальної діяльності студента у закладі фахової передвищої освіти						Модуль 2. Професійні якості сучасного хореографа						
Теми лекцій	1. Мій університет. Історія та ідея університету	2. Форми організації навчально-виховного процесу в закладах	3. Самостійна і науково-дослідна робота студента	4. Самоорганізація студента як база умова навчання	5. Професійно-практична діяльність в освітньому процесі та її значення	6. Принципи побудови системи освіти в Україні	7. Історія хореографічного мистецтва	8. Хореографічне мистецтво. Види хореографії	9. Система хореографічної культури та її функції.	10. Академічні і сучасні методи хореографії.	11 Професійна компетентність викладача-хореографа	12. Специфіка структури професійної діяльності викладача-хореографа. Основні вимоги до викладача-хореографа.	
Теми семінарських занять	1. Мій університет	2. Форми організації навчально-виховного процесу в закладах	3. Самостійна і науково-дослідна робота студента			4. Принципи побудови системи освіти в Україні	7. Історія хореографічного мистецтва	8. Хореографічне мистецтво. Види хореографії			11 Професійна компетентність викладача-хореографа	12. Специфіка структури професійної діяльності викладача-хореографа. Основні вимоги до викладача-хореографа.	
Самостійна робота	4 год	3 год	4 год	4 год	3 год		4 год	4 год	4 год	4 год		5 год	
Види поточного контролю						МКР 1		МКР 2				МКР 3	
Підсумковий контроль							З А Л І К						

8. Рекомендована література

Основна:

1. Бойко О.С. Історіографія української хореографічної культури : сучасний стан та проблеми. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: наук.журнал.2020.№4. С.94-98
2. Огнев'юк В. О., Жильцов О. Б., Морзе Н. В. та ін. Сходинки зростання. Практикум до навч.посіб. «Я – студент»;– 7-е вид., зі змінами – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2018. – 68 ст.
3. Максименко В. Особливості формування художньо-творчого досвіду в системі фахової підготовки майбутнього вчителя хореографії. Молодь і ринок.2020.№6-7, С. 167-172.
4. Шариков Д.І Мистецтвознавча наука хореологія як феномен художньої культури. Історія та художня практика хореографічної культури. : монографія / Шариков Д.І. – К. : КиМУ, 2018. – Частина II. – 204 с. : іл.
5. Я – студент : навч. посіб. Вид. 8-ме зі змінами / [Огнев'юк В.О., Жильцов О.Б., Караман С.О.та ін. ; за заг.ред. Огнев'юка В.О.] – Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2019. - 210 с.

Додаткова:

1. Грінченко Борис. Поезії. Повісті. Оповідання. – К.:Наук. Думка, 2012
2. Мартиненко Олена. Методика роботи з хореографічним колективом: теорія і практика : підручник для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальностей 024 Хореографія, 014 Середня освіта (Хореографія). Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2020. 390 с.
3. Шалапа С.В. Методика роботи з хореографічним колективом : підручник. – Ч.І. – К. : НАКККиМ, 2015
4. Шариков Д.І. Класифікація сучасної хореографії : наук. попул. видання / Шариков Д.І. К. : Видавець Карпенко В.М., 2018. – 168 с.